MUNI
PŘÍRODOVĚDECKÁ
FAKULTA

Tisková zpráva, Brno, 23. ledna 2023

S expedicí do Antarktidy na stanici Masarykovy univerzity pojede i ukrajinský vědec

Celkem 23 členů bude mít letošní expedice Masarykovy univerzity (MU) do Antarktidy. Část výpravy zamíří na Českou vědeckou stanici J. G. Mendela na ostrově Jamese Rosse, kde stráví zhruba dva měsíce, druhá menší skupina, čítající devět lidí, bude přes dva týdny pracovat na ostrově Nelson Island.

Obě části výpravy vyrazí společně 27. ledna z Česka do Chile, odkud se přesunou letecky na ostrov Krále Jiřího. Tam se rozdělí a dále budou pokračovat samostatně. Členem letošní výpravy je i ukrajinský vědec Anton Puhovkin, kterého Přírodovědecká fakulta MU zaměstnala v rámci podpory ukrajinských učitelů a vědců postižených válkou.

Vědec, který se specializuje na výzkum lišejníků, se loni na jaře kvůli válce nemohl vrátit na Ukrajinu. „Po roce stráveném na ukrajinské stanici na ostrově Ganlindez v Antarktidě se mu podařilo dostat až do Polska, odkud na základě předchozích kontaktů vedla jeho cesta k nám do Brna," popsal manažer Českého antarktického výzkumného programu Pavel Kapler z Přírodovědecké fakulty MU. Letos se tak Puhovkin do Antarktidy vrátí už jako zaměstnanec MU. Dostane se ale i na svou domovskou stanici, kam zavítá po skončení pobytu na Nelsonově ostrově. „Díky němu a spolupráci s ukrajinským národním programem získají naši uživatelé přístup k novým vzorkům, a naše přístrojové vybavení se dostane na ukrajinskou stanici, která má na rozdíl od našich celoroční provoz," doplnil Kapler.

Cílem letošní expedice ve všech třech destinacích je dlouhodobý monitoring klimatu a komplexní sledování stavu polárních geo- a ekosystémů, tedy tamních ledovců, dlouhodobě zmrzlé půdy, odledněného území umožňujícího růst nižších rostlin, říčních a jezerních systémů a dalších geomorfologických útvarů.

„Pokračovat bude loni započatý pětiletý projekt JUNIOR STAR, zaměřený na studium změny dlouhodobě zmrzlé půdy v oblasti Antarktického poloostrova, i medicínský výzkum vlivu stresu na fyzické zdraví pracovníků v polárních oblastech ve spolupráci s Fakultní nemocnicí Ostrava," uvedl vedoucí letošní expedice Filip Hrbáček z Přírodovědecké fakulty MU.

Nově odstartuje geofyzikální projekt, v jehož rámci bude další ze zahraničních účastníků expedice Mohammad Farzamian z lisabonské univerzity v Portugalsku instalovat na stanici přístroje pro monitorování dlouhodobě zmrzlé půdy. Do budoucna má systém umožnit kvantitativní analýzu současného vývoje půdního ledu v oblastech dlouhodobě zmrzlé půdy v souvislosti s klimatickými změnami. Dalšími zahraničními účastníky mezinárodní expedice budou tradičně slovenští kolegové, kteří jsou absolventy a zaměstnanci MU, ale také dva vědci z Turecka a jeden z Británie.

V rámci spolupráce Českého antarktického výzkumného programu s průmyslem a aplikační sférou začne během letošní expedice testování pomocného zařízení společnosti COMET SYSTEM pro automatickou meteorologickou stanici, který se uchází o udělení licence na používání ochranné obchodní známky Testováno v Antarktidě.

Kontakt:
Tereza Fojtová, Přírodovědecká fakulta Masarykovy univerzity, M: +420 724 517 335, E: fojtovat@sci.muni.cz

Text této tiskové zprávy, k němuž vykonává autorská práva Masarykova univerzita, je dostupný pod licenčními podmínkami Creative Commons Uvádějte autora 3.0 Česko. Užití textu na základě zákona tím není nijak omezeno, zúženo či limitováno

Na stanici J. G. Mendela, která vědcům slouží již déle než 15 let, je letos plánovaná rozsáhlá oprava střechy hlavního ubytovacího objektu. Pro zajištění těchto prací musela Přírodovědecká fakulta MU najít zkušeného pokrývače-izolatéra schopného pracovat v extrémních podmínkách. Ve výběrovém řízení, do něhož se přihlásilo na 300 zájemců, nakonec uspěl horolezec Dimitris Georgiadis. Mimo jiné také pro své dlouholeté pracovní zkušenosti pokrývače z oblasti Hrubého Jeseníku.

Česká vědecká stanice J. G. Mendela, jejímž vlastníkem a provozovatelem je Masarykova univerzita, byla dostavěna 4. března 2006. Slavnostně byla otevřena a předána vědcům do užívání 22. února 2007. Druhá základna, dříve známá jako Eco-Nelson, se nachází na Nelsonově ostrově v souostroví Jižní Shetlandy a nyní v rámci infrastruktury výzkumného programu slouží jako technicko-logistické refugium pod názvem CZ*ECO Nelson. Objekt získal od soukromého vlastníka Český antarktický nadační fond, který jej Masarykově univerzitě od roku 2018 na 99 let pronajímá.